

Regeringens proposition

1981/82:206

om godkännande av konvention angående förbud mot eller inskränkningar i användningen av vissa konventionella vapen som kan anses vara ytterst skadebringande eller ha urskillningslösa verkningar;

beslutad den 1 april 1982.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga det förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

OLA ULLSTEN

JAN-ERIK WIKSTRÖM

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner en vid en konferens i Genève den 10 oktober 1980 antagen konvention angående användningen av vissa konventionella vapen som kan anses vara särskilt inhumana eller ha urskillningslösa verkningar. Konventionen är avsedd att öka skyddet för krigets offer i internationella konflikter. Till konventionen är fogade tre vapenprotokoll, ett som förbjuder vapen vars huvudsakliga verkan är att skada genom fragment som ej syns på röntgen, ett som innehåller restriktioner i användningen av landminor och förbud mot vissa försåtvapen, samt ett som reglerar användningen av napalm och andra brandvapen.

UTRIKESDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1982-04-01

Närvarande: statsrådet Ullsten, ordförande, statsråden Wikström, Friggebo, Dahlgren, Söder, Johansson, Wirtén, Andersson, Boo, Petri, Eliasson, Gustafsson, Elmstedt, Tillander.

Föredragande: statsrådet Wikström.

Proposition om godkännande av konvention angående förbud mot eller inskränkningar i användningen av vissa konventionella vapen som kan avses vara ytterst skadebringande eller ha urskillningslösa verkningar

1 Inledning

De humanitära strävandena att folkrättsligt reglera användningen av vissa vapen i krig är av gammalt datum. De resultat som uppnåtts i de internationella förhandlingarna har emellertid varit av blygsam art. I S:t Petersburg introducerade man 1868 ett förbud mot explosivkulor med mindre vikt än 400 gram. På den första fredskonferensen i Haag 1899 antogs en deklaration angående förbud mot användning av kulor som lätt utvidga sig eller tillplattas i kroppen, s. k. dumtum-kulor. Deklarationen ratificerades av Sverige år 1900 (SFS 1900:76). Lantkrigsreglementet, fogat till den IV Haag-konventionen av 1907, stadgar i art. 22 att de krigförande inte har oinskränkt frihet i fråga om valet av medel att skada fienden. Art. 23 stadgar bl. a. att det är förbjudet att använda gifter eller förgiftade vapen samt vapen, projektiler eller ämnen som är ägnade att förorsaka onödiga lidanden. Konventionen ratificerades av Sverige år 1909 (SFS 1910:153). År 1925 antogs i Genève ett protokoll rörande förbud mot användande i krig av kvävande, giftiga eller liknande gaser samt bakteriologiska stridsmedel, det s. k. Genèveprotokollet. Protokollet ratificerades av Sverige år 1930 (SÖ 1930:27).

Det dröjde sedan till 1977 innan en diplomatkonferens ånyo antog en konventionstext som berörde användningen av vissa vapen i väpnade konflikter. Den 8 juni 1977 antogs i Genève två tilläggsprotokoll till Genève-konventionerna av 1949 angående skydd för krigets offer, det ena

protokollet avseende internationella konflikter och det andra avseende interna konflikter. Art. 35 i det första tilläggsprotokollet bekräftar att det är förbjudet att använda vapen, projektiler och material "av sådan beskaffenhet att de förorsakar överflödigt skada eller onödigt lidande". Art. 36 stadgar att varje stat är skyldig att pröva huruvida nya stridsmedel har effekter, som står i strid med folkrättens regler. Sverige har i likhet med hittills ett tjugotal andra stater ratificerat tilläggsprotokollen (prop. 1978/79:77, SÖ 1979:22-23). De svenska ratifikationsinstrumenten deponerades den 31 augusti 1979 i Bern.

Diplomatkonferensen i Genève antog inte några restriktioner eller förbud ifråga om användningen av särskilda vapenkategorier. Konferensen antog däremot en resolution där man rekommenderade ett fortsatt arbete i vapenfrågan. Förenta nationerna uppmanades således att förbereda en särskild mellanstatlig vapenkonferens som skulle inkallas senast 1979. Förenta nationernas generalförsamling antog under sitt 32:a möte 1977 en resolution 32/152 där man beslöt att sammankalla en FN-konferens om förbud mot eller begränsningar i användningen av urskillningslösa eller särskilt inhumana konventionella vapen. Två förberedande möten hölls i september 1978 resp. april 1979. Huvudkonferensen inleddes genom en session i september 1979 och avslutades genom en andra session i september-oktober 1980. Såväl förberedande möten som huvudsessioner avhölls i Genève. Vid konferensens avslutande plenarmöte den 10 oktober 1980 antogs konferensens slutakt, till vilken en allmän konvention och tre protokoll avseende särskilda vapenkategorier fogades som annex. Konventionen (och därmed även dess protokoll) öppnades för undertecknande vid FN-högkvarteret i New York den 10 april 1981. Sverige undertecknade konventionen denna dag. Enligt meddelande från depositarien, FN:s generalsekreterare, hade den 1 oktober 1981 konventionen undertecknats av 45 stater.

Konventionen blir bindande för signatärmakterna efter ratifikation, godtagande eller godkännande. Den står öppen för anslutning av stater, som inte har undertecknat den inom föreskriven tid. Konventionen träder i kraft sex månader efter dagen för deponering av det tjugonde ratifikations- eller anslutningsinstrumentet. För stat som deponerar sitt ratifikations- eller anslutningsinstrument senare än denna dag, träder konventionen i kraft sex månader efter det att dess instrument har deponerats. Varje stat som ratificerar eller ansluter sig till konventionen, måste samtidigt förklara sig bunden av minst två av de till konventionen fogade protokollen avseende särskilda vapenkategorier.

Vapenprotokollen är tre till antalet. Protokoll I förbjuder användning av vapen som huvudsakligen skadar genom icke-detekterbara fragment (splitter). Protokoll II innehåller förbud mot eller restriktioner i användningen av minor, försätvapen och andra anordningar. Protokoll III innehåller förbud mot eller restriktioner i användningen av brandvapen. Vart och ett av protokollen träder i kraft sex månader efter den dag då tjugo stater har

meddelat sitt samtycke till att vara bundna av det. För stat som meddelar sitt samtycke att vara bunden efter den dag då tjugo stater har meddelat sådant samtycke, träder protokollet i kraft sex månader efter det att sådan stats samtycke har meddelats.

Konventionen och protokollen i engelsk originaltext med översättning till svenska bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilagor* (nr. 1–4).

Efter remiss har yttrande över konventionen och protokollen avgetts av överbefälhavaren (ÖB).

2 Konventionen och dess bifogade protokoll

2.1 Ramkonventionen

Konventionen om förbud mot eller inskränkningar i användningen av vissa konventionella vapen som kan anses vara ytterst skadebringande eller ha urskillningslösa verkningar utgör en allmän juridisk ram till de bifogade vapenprotokollen. Konventionen består av en inledning och 11 artiklar.

I inledningen erinras om att varje stat i enlighet med Förenta nationernas stadga är skyldig att i sina internationella förbindelser avstå från våldshandlingar eller hot om våld, vare sig riktat mot någon annan stats suveränitet eller integritet eller på annat sätt oförenligt med Förenta nationernas ändamål. För det fall att en väpnad konflikt inte desto mindre utbryter, erinras bl. a. om den allmänna principen om skydd för civilbefolkningen mot verkningarna av fientligheter.

I *art. 1* anges konventionens och protokollens tillämpningsområde. I enlighet med *art. 2* i 1949 års Genève-konventioner skall protokollen vara tillämpliga i varje väpnad konflikt där två eller flera av de fördragsslutande parterna deltar, oberoende av om någon krigsförklaring har lämnats och även om parterna inte erkänner att krigstillstånd föreligger. Protokollen är vidare tillämpliga mellan de fördragsslutande parter som tillträtt dem, även om inte samtliga parter i konflikten har anslutit sig till dem. Om en i konflikten inblandad stat, som inte har anslutit sig till ett visst protokoll, förklarar sig ändå tillämpa och även tillämpar protokollet skall det vara bindande mellan denna stat och de till protokollet anslutna staterna. I enlighet med *art. 1*, punkt 4 i det första tilläggsprotokollet till 1949 års Genève-konventioner är vapenprotokollen tillämpliga i väpnade konflikter i vilka folk kämpar mot kolonialt förtryck, främmande ockupation eller mot rasistiska regimer under utövande av sin rätt till självbestämmande, såsom denna rätt kommit till uttryck i Förenta nationernas stadga och Förenta nationernas generalförsamlings förklaring från 1970 om folkrättsliga principer rörande vänskapliga förbindelser.

I *art. 2* stadgas att ingenting i konventionen eller protokollen skall tolkas på ett sätt som inskränker andra skyldigheter som åvilar parterna enligt den internationella humanitära rätten tillämplig i väpnade konflikter.

Bestämmelserna om ratifikation, anslutning och ikraftträdande i *art. 4* och 5 har i sina huvuddrag berörts tidigare. Enligt *art. 4*, punkt 3 skall varje stat

som ratificerar eller ansluter sig till konventionen, samtidigt förklara sig bunden av åtminstone två av de bifogade vapenprotokollen. I art. 4 punkt 5 sägs att varje protokoll som en fördragsslutande part är bunden av skall för denna part utgöra en integrerande del av konventionen.

I art. 6 förbinder sig de fördragsslutande parterna att såväl i fredstid som under väpnad konflikt ge största möjliga spridning åt konventionen samt de protokoll vilka de är bundna av. Parterna förbinder sig särskilt att införa studiet av konventionen och relevanta protokoll i planerna för den militära undervisningen så att dessa instrument blir kända av de väpnade styrkorna.

Art. 7 om traktatförbindelser vid konventionens ikraftträdande bekräftar uttryckligen vissa regler om instrumentens tillämpningsområde som art. 1 inkorporerat genom en hänvisning till den gemensamma art. 2 i Genèvekonventionerna. Det faktum att en av parterna i konflikten inte är bunden av ett bifogat protokoll, innebär inte att andra parter i konflikten som tillträtt detsamma inte skulle vara bundna därav i sina ömsesidiga förbindelser. Parterna i konflikten skall dessutom vara bundna av ett bifogat protokoll i förhållande till part som inte är bunden av det men som godkänner och tillämpar dess bestämmelser och underrättar depositarien härom (art. 7, punkt 2).

En myndighet, som företräder ett folk som i en väpnad konflikt kämpar för sin självbestämmanderätt enligt art. 1:4 i det första tilläggsprotokollet till Genèvekonventionerna, kan åta sig att tillämpa konventionen och två eller tre av dess bifogade protokoll. En bundenhet uppkommer därmed i förhållande till annan part i konflikten som anslutit sig till de relevanta vapenprotokollen och samtidigt är part till tilläggsprotokoll I av 1977. Detta förutsätter dock att myndigheten ifråga (en befrielseörelse) deklarerat att man skall tillämpa Genèvekonventionerna och Tilläggsprotokoll I, förutom vapenkonventionen och de av dess bifogade protokoll som motparten anslutit sig till (art. 7, punkt 4 a). Om motparten i konflikten inte är part till Tilläggsprotokoll I kan en befrielseörelse godta och tillämpa Genèvekonventionerna och de relevanta vapenprotokollen och därmed få till stånd en ömsesidig bundenhet i förhållande till motparten avseende dessa dokument (art. 7, punkt 4 b). En befrielseörelse och en fördragsslutande part kan alltid komma överens om att reciprokt godta och tillämpa åtagandena i tilläggsprotokoll I (art. 7, punkt 4, sista stycket).

Art. 8 behandlar möjligheten till framtida översyn och ändringar av konventionen och protokollen. Punkt 1 innehåller föreskrifter om förslag till revidering av konventionen eller de antagna vapenprotokollen. Sådana förslag kan när som helst efter ikraftträdandet framläggas av en eller flera parter till konventionen och protokollet ifråga. Om en majoritet av de fördragsslutande parterna (dock lägst 18 stycken) är eniga därom, skall depositarien (FN:s generalsekreterare) inbjuda alla stater till en översynskonferens. Stater som inte är anslutna till konventionen får endast delta

som observatörer. Endast stater som är parter till det eller de avtal som diskuteras kan vara med och antaga tillägg till dessa avtal. Beslutsproceduren är densamma som gällde vid framförhandlandet av konventionen, dvs. faktiskt om än inte formell consensus. (Procedurreglerna för FN-konferensen innehöll inte någon beslutsmekanism.)

Punkt 2 i art. 8 behandlar förslag till nya vapenprotokoll. Föreligger sådana förslag kan en översynskonferens sammankallas och sammanträda under samma förutsättningar som i punkt 1, dock att inga stater behöver vara observatörer utan samtliga kan antaga nya regler på sätt som angetts ovan. Av detta följer att samma konferens kan antaga såväl revideringar av existerande regler som nya regler (avseende nya vapenkategorier). I det senare fallet förvandlas observatörerna till ordinarie delegater med förhandlingskapacitet.

Punkt 3 i art. 8 innehåller en automatik för sammankallande av en översynskonferens 10 år efter ikraftträdandet om vid denna tidpunkt ingen konferens sammankallats enligt de föregående bestämmelserna. (Det bör observeras att det ikraftträdande som art. 8 konsekvent utgår ifrån är ikraftträdandet av konventionen och inte ikraftträdandet av något av protokollen.)

Art. 9 innehåller bestämmelser om uppsägning av konventionen eller något av dess protokoll. Uppsägning av konventionen hänför sig även till de protokoll av vilka den uppsägande parten är bunden. En uppsägning träder inte i kraft förrän ett år efter det depositarien mottagit densamma. Är emellertid den uppsägande parten vid denna tid inblandad i en konflikt enligt art. 1, har uppsägningen ingen verkan förrän vid utgången av konflikten. För den händelse ett till konventionen bifogat protokoll innehåller bestämmelser om fredsbevarande operationer eller liknande funktioner utförda av Förenta nationerna, har uppsägningen ingen verkan förrän vid upphörandet av dessa funktioner.

Art. 10 anger de uppgifter som åvilar depositarien, dvs. FN:s generalsekretärare.

Art. 11 – konventionens sista artikel – föreskriver att de arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska originaltexterna till konventionen och protokollen äger lika vitsord.

2.2 De särskilda vapenprotokollen

2.2.1 Protokoll I

Protokoll I hänför sig till splittrvapen, dvs. sådana vapen som skadar eller dödar genom att splitter, fragment eller kulor intränger i målet. Enligt protokollet är det förbjudet att använda vapen vars huvudsakliga effekt beror på att de skadar genom fragment, som efter inträngande i människokroppen inte kan upptäckas med röntgen. Sådana oupptäckta fragment torde

under vissa betingelser eventuellt kunna förvärra de medicinska effekterna.

Denna regel har tillkommit mot bakgrund av diverse osäkra uppgifter om att ena sidan i Vietnamkriget skulle ha använt sig av splittervapen innehållande plastkulor, vilka ej skulle kunna upptäckas med röntgen. Det finns dock inga bevis för att några sådana vapen någonsin använts. Dessutom har ballistiska experter framhållit tekniska svårigheter med att konstruera sådana vapen, eftersom plastkulor, även om de utslungas med hög hastighet, mycket snabbt bromsas upp av luftmotståndet och förlorar i inträngnings-effekt.

Under förhandlingarna visade det sig att parterna lätt kunde acceptera en regel av detta slag, sannolikt beroende på att förbudet inte riktade sig mot några existerande eller planerade vapen. Förbudet kan emellertid utgöra en viss spärr i utvecklingen av nya antipersonella splittervapen. Regeln förbjuder endast vapen vars *primära* effekt beror på "osynliga fragment" och berör därför inte vapen, vilka endast sekundärt har dylika verkningar, exempelvis genom splitter från höljet på en landmina.

2.2.2 Protokoll II

Protokoll II innehåller förbud och restriktioner i användningen av landminor, försätvapen och vad som kallas "andra anordningar" – i samtliga fall gäller det vapen använda i landkriget. Regler om sjöminor ingår inte i protokollet. Vissa regler om sjöminor finns i VIII Haagkonventionen, som dock är föråldrad och av mycket begränsat värde.

"Andra anordningar" kan betraktas som en speciell typ av försätvapen, från vilka de dock skiljer sig genom metoden för utlösning. Vanliga försätvapen utlöses när en person nalkas eller försöker använda ett till synes ofarligt föremål eller utför en vanlig, till synes ofarlig handling. "Andra anordningar" utlöses däremot genom fjärrkontroll eller med automatik viss tid efter utläggningen.

Begreppet mina omfattar även den moderna typen av fjärrutlagda minor, dvs. minor som sprids ut med artilleri, raketer, granatkastare eller som fälls från flygplan, helikopter eller annan typ av luftfarkost. Minor, försätvapen och andra anordningar får, liksom andra typer av vapen, endast användas mot militära mål. De får inte i något fall användas mot vad som kan klassificeras som civila objekt.

I protokollets *art. 3* stadgas förbud mot att använda någon av här nämnda vapentyper mot civilbefolkning eller enskilda civila, vare sig det gäller anfall eller försvar. En sådan regel kan synas överflödigt eftersom en liknande bestämmelse ingår i artikel 51 i tilläggsprotokoll I. Detta protokoll har emellertid ännu inte ratificerats av mer än ett litet antal stater. Desutom anser vissa stater att artikel 51 inte är tillämplig på minor och försätvapen.

Minor används mycket ofta för att hindra eller försvåra motpartens operationer inom ett område. Skulle civila uppträda inom samma område föreligger emellertid allvarlig risk för oavsiktliga skador och förluster bland dessa. Därför har i art. 3 införts en bestämmelse som förbjuder urskillningslös användning av minor, försåtvapen och andra anordningar. De nya metoderna för fjärrutläggning av minor skapar ökade möjligheter att mininfektera mycket stora områden. I detta sammanhang har regeln om förbud mot urskillningslös användning särskild betydelse.

Art. 4 reglerar användningen av minor, försåtvapen och andra anordningar inom befolkade områden. För att om möjligt hindra allvarliga effekter för civila stadgas förbud mot att använda dessa vapen inom en stad, by eller något annat område innehållande en liknande befolkningskoncentration såvida inte anordningarna är placerade inom eller i omedelbar närhet av det militära mål som tillhör eller står under kontroll av motparten eller särskilda försiktighetsåtgärder vidtas för att skydda civilbefolkningen. Sådana åtgärder kan exempelvis vara utmärkning av det minerade området eller utfärdande av varning till civilbefolkningen. Skulle emellertid strid mellan markstyrkor ha inletts inom det befolkade området eller bedömas överhängande bortfaller kravet på försiktighetsåtgärder.

Art. 5 innehåller restriktioner för användningen av fjärrutlagda minor. *Art. 4* om minors användning i befolkade områden gäller inte fjärrutlagda minor. Anledningen härtill är att denna typ av minor över huvud taget inte, med hänsyn till art. 3, torde kunna användas inom befolkade områden på grund av bristande precision i utläggningen.

Art. 5 innehåller förbud mot användning av fjärrutlagda minor såvida inte ett antal villkor uppfylls. Som första villkor gäller att minorerna endast får användas mot ett område som i sig utgör ett militärt mål eller som innehåller militära mål. Här öppnas sålunda möjlighet att utnyttja fjärrutlagda minor mot exempelvis ett område, som anses viktigt för motpartens förflyttning. Som ytterligare villkor gäller antingen att minornas lägen skall kunna bestämmas noggrant och protokollföras eller att varje mina är försedd med en effektiv anordning för självdestruktion. Förstnämnda regel bör i enlighet med art. 7 tolkas så att det är den fjärrutlagda mineringens och inte varje enskild minas läge som skall kunna bestämmas. Anordningen för självdestruktion skall medföra att minan blir ofarlig eller förstörs, när det anses att minan inte längre tjänar något militärt ändamål. Anordningen kan också fungera så att minan blir ofarlig eller förstörs genom fjärrkontroll.

För att ytterligare motverka risken för urskillningslösa effekter av fjärrutlagda minor har i art. 5, punkt 2 angivits att utläggande part skall utfärda effektiv förhandsvarning. Regeln gäller emellertid endast om omständigheterna tillåter det, vilket innebär en allvarlig inskränkning.

Under senare tids konflikter har olika typer av försåtvapen använts i allt större omfattning för att allvarligt försvåra för motparten att utnyttja ett erövrat område. Stridande parter har inte tvekat att förse även sådan

materiel som används för sjukvård eller religionsutövning med försåt. I ett flertal fall har barnleksaker försåtminerats och det finns många exempel på att sårade och döda har minerats. Denna användning av försåtminering innebär brott mot äldre folkrättsregler. Förbudet har nu upprepats och utvecklats.

Art. 6 stadgar förbud mot att använda synbarligen oskyldiga föremål såsom radioapparater, pennor m. m. vilka konstruerats för att innehålla sprängladdning, som avfyras när någon nalkas eller vidrör föremålet. Vidare förbjuds försåtminering i anknytning till internationellt erkända skyddstecken (såsom Röda Korset), sjuka, sårade eller döda personer, gravplatser och gravar samt ytterligare ett antal platser och föremål.

Under vissa konflikter har det varit vanligt att anordna försåt i form av fällor, där motpartens soldater fångats och sårats genom mekaniska anordningar. Dessa har förorsakat allvarliga skador, vilka förvärrats genom att anordningarna i fällan varit avsiktligt infekterade. Art. 6, punkt 2 innehåller förbud mot fällor och försåtvapen som är konstruerade för att vålla överflödiga skador och onödiga lidanden. Den nämnda typen av fällor med infekterade knivar måste anses falla under detta förbud.

Erfarenheterna från andra världskriget och senare konflikter visar med stor tydlighet att minor och försåtvapen oftast medför allvarliga personföruster eller skador på människor långt efter det att de aktiva fientligheterna upphört. Detta sammanhänger främst med att myndigheterna i respektive land saknar kännedom om vilka områden som minerats samt om antal och typ av utlagda minor och försåtvapen.

Art. 7 innehåller regler om protokollföring och delgivning av läget för minfält, minor och försåtvapen. Parterna i en konflikt skall protokollföra läget på minfält och områden som försåtminerats – detta är dock obligatoriskt endast beträffande *förplanerade* minfält och områden med försåtvapen. Dessutom skall parterna eftersträva att även alla andra minfält och försåtminerade områden blir protokollförda. Uttrycket "förplanerad" innebär att minfältet kunnat planläggas före utläggning, oavsett om planläggningen gjorts i fred eller under pågående konflikt. Då det gäller mindre mineringar, som utläggs i en stridssituation exempelvis för att snabbt skapa ett flankstöd, kan kravet på protokollföring inte ställas lika högt som beträffande förplanerade mineringar.

Båda parter skall behålla sina respektive minprotokoll under hela konflikten. Omedelbart efter de aktiva fientligheternas upphörande skall parterna vidta alla nödvändiga och lämpliga åtgärder för att skydda civila från verkan av minfält, minor och försåtvapen. Man kan bland annat ingå bilaterala överenskommelser om utlämning av minprotokoll, allt i syfte att så långt möjligt skydda civilbefolkningen. Krav på att under alla omständigheter utlämna minprotokoll omedelbart vid fientligheternas upphörande föreligger endast om motparten dragit tillbaka samtliga styrkor till sin sida

om gränsen. För fallet att motparten har några styrkor kvar på fel sida om gränsen, finns inga bindande regler om överlämnande av minprotokoll, men parterna bör ändå söka nå en överenskommelse i enlighet med art. 7:3 c) och art. 9.

Förekomsten av okända minfält och försåtminerade områden har skapat problem också under vissa av FN:s fredsbevarande operationer. I art. 8 har därför införts särskilda regler för att skydda FN-styrkor och FN-grupper vilka har fredsbevarande uppdrag eller används för observatörstjänst eller liknande funktioner. Om chefen för FN-enheten inom området så begär, skall varje part i konflikten så långt det är möjligt undanföra eller oskadliggöra alla minor och försåtvapen inom aktuellt område. Part i konflikten skall också vidta andra åtgärder som kan bli nödvändiga för att skydda styrkan eller gruppen från skador av minor och försåtvapen. Som en tredje säkerhetsåtgärd skall chefen för FN-enheten också få tillgång till all information rörande platser där minor och försåtvapen finns. Om FN-personal endast har till uppgift att insamla fakta inom ett område blir parternas åligganden mera begränsade. Parterna skall då ge FN-personalen skydd. Skulle detta inte kunna genomföras, skall chefen för FN-enheten erhålla all information rörande platser där minor och försåtvapen finns.

Art. 9 stadgar att parterna, efter fientligheternas slut, skall eftersträva att nå överenskommelse sinsemellan och med andra stater samt internationella organisationer angående utlämnande av information samt teknisk och materiell hjälp som är nödvändig för att undanröja eller oskadliggöra minor och försåtvapen.

2.2.3 Protokoll III

Protokoll III avser förbud och restriktioner vid användning av brandvapen.

Art. 1 innehåller diverse definitioner av begrepp som förekommer i protokollet. Art. 1, punkt 1 definierar begreppet brandvapen. Definitionen inkluderar såväl s. k. flamvapen (typ eldkastare och fougasser) som s. k. intensivbrandstridsmedel. Särskilda brandämnen räknas inte upp i definitionen, men det är uppenbart att ämnen som magnesium, termit, termat, napalm och trietylaluminium är inkluderade. Det har varit nödvändigt att avskilja viss ammunition vars karaktär är oklar. Därför stadgas att brandvapen inte omfattar lys-, spårljus-, rök- eller signalammunition.

Som brandvapen anses inte heller ammunition med kombinerade effekter. Sådana ammunition bygger sin verkan på genomträngning, tryck- eller splitterverkan och har dessutom brandverkan såsom en tilläggs effekt. Undantaget avser vapen med kombinerade effekter som inte är specifikt konstruerade för att åstadkomma brännskador på människor, utan för att användas mot militära mål som pansrade fordon, flygplan samt installationer på marken. Vid sådan användning har inte vapnens direkta brandverkan någon avgörande betydelse.

Art. 1 *punkt 2* definierar begreppet "koncentration av civila". Protokollet tillerkänner en "koncentration av civila" ett närmast totalt skydd mot luftangrepp med brandvapen. Definitionen innebär inte att städer och byar generellt klassificeras som koncentration av civila. Om huvuddelen av befolkningen har flytt eller evakuerats från en stad, förlorar staden sitt folkrättsliga skydd mot brandvapenangrepp. Skulle befolkningen ha evakuerats från en del av en storstad, är det knappast riktigt att beteckna den endast delvis befolkade staden som en koncentration av civila. Punkt 2 stadgar att enbart befolkade delar av städer skall anses som koncentration av civila. Att göra en motsvarande uppdelning av mindre samhällen är inte meningsfullt eller möjligt.

Definitioner har också införts av begreppen "militära mål" och "civila objekt". Dessa är av grundläggande betydelse eftersom endast militära mål får utsättas för anfall, medan civila objekt skall erhålla skydd mot vapenverkan. De i protokollet införda definitionerna överensstämmer med vad som angivits i art. 52 i tilläggsprotokoll I till 1949 års Genèvekonventioner.

Punkt 5 definierar begreppet "möjliga försiktighetsmått" eftersom sådana försiktighetsåtgärder skall vidtas om anfall utföres med icke luftburna brandvapen mot mål inom en befolkningskoncentration.

Art. 2 – som berör protokollets kärna – har rubriken "skydd för civila och civil egendom". I *punkt 1* stadgas ett ovillkorligt förbud mot att låta civilbefolkningen, enskilda civila eller civila objekt utgöra mål för anfall med brandvapen. Detta innebär endast en upprepning av de begränsningar som gäller för alla typer av anfall enligt artiklarna 51 och 52 i tilläggsprotokoll I till Genèvekonventionerna.

Den ur folkrättslig synpunkt nya begränsningen vid användning av brandvapen framgår av art. 2, *punkt 2*. Enligt denna är det under alla omständigheter förbjudet att anfalla militära mål belägna i en koncentration av civila med luftburna brandvapen. Termen "luftburna" innebär i detta sammanhang att brandvapnen insätts från flygplan, helikoptrar eller andra typer av luftfartyg. Före anfallet måste därför befälhavaren för flygstyrkan informera sig om läget i målområdet eller själv konstatera huruvida det förekommer någon koncentration av civila.

Av art. 2, *punkt 3* framgår vidare att det under vissa omständigheter även är förbjudet att använda icke luftburna brandvapen, exempelvis brandgranater, brandraketer och eldkastare för att anfalla militära mål belägna i en befolkningskoncentration. Sådana anfall är tillåtna endast om det militära målet är klart avskilt från befolkningskoncentrationen och möjliga försiktighetsåtgärder vidtas för att begränsa brandverkan till det militära målet och för att undvika eller i varje fall reducera oavsiktliga skador på civila och civil egendom till ett minimum.

Även när det gäller insats av icke luftburna brandvapen mot mål i en

koncentration av civila finns sålunda starka restriktioner, men möjligheten kvarstår att exempelvis sätta in eldkastare och napalmraketer mot befästningar och ledningscentraler i städer. En svårighet är dock att det är den lokale befälhavaren som skall avgöra huruvida de angivna villkoren för insats med brandvapen är uppfyllda.

Militär personal skyddas endast indirekt genom bestämmelsen i art. 2, punkt 2. I övrigt finns inga regler som rör kombattanter. Protokollet kan därför karakteriseras som *ett partiellt* brandvapenförbud.

3 Remissyttranden

ÖB betonar i sitt yttrande att främst landminor men också vissa typer av försåtvapen spelar en framträdande roll i mindre staters planläggning av sitt invasionsförsvar. Mot denna bakgrund sägs det vara av största vikt att inga restriktioner införs, vilka skulle kunna påtagligt hindra eller försvåra användningen av landminor och försåtvapen i mindre staters defensiva försvar.

Oavsett syftet måste dessa vapensystem emellertid användas så, att risken för skador och förluster på civila blir så liten som möjligt. Detta syfte, anser ÖB, kommer att främjas genom nu föreslagna regler.

Vid den granskning som gjorts beträffande tillämpningen av protokoll II om landminor och försåtvapen har framgått att reglerna i nämnda protokoll inte bedöms få några från svensk försvarssynpunkt negativa konsekvenser.

ÖB välkomnar de nya reglerna om skydd för FN-styrkor och FN-observatörer.

Beträffande protokoll III om brandvapen vill ÖB anmäla att tillämpningen av nämnda protokoll inte möter några svårigheter, eftersom brandvapen inte ingår i det svenska försvarets utrustning.

ÖB anser det vara av stor vikt att svensk militär personal i så tidigt skede som möjligt skall kunna konstatera om en motpart gör sig skyldig till avtalsbrott. Detta underlättas genom att reglerna i protokoll III, enligt ÖB:s mening, är lätta att tolka och lära ut. ÖB framhåller slutligen att en ratificering av FN:s vapenkonvention med vidhängande protokoll medför att svensk militär personal måste erhålla undervisning om innehållet i konventionen samt de tre protokollen. Denna undervisning kan väl inrymmas i den folkrättsliga utbildning som i dag genomförs inom försvarsmakten.

4 Föredraganden

4.1 Allmänt

Framläggandet av FN:s vapenkonvention markerar avslutningen på ett omfattande förhandlingsarbete, som pågått under en stor del av 1970-talet.

Sverige har tagit mycket aktiv del i detta förhandlingsarbete.

I detta sammanhang måste framhållas vilka betydande svårigheter som föreligger då det gäller för staterna att överenskomma om restriktioner i befintliga vapensystem. Närmast föregående folkrättsliga begränsning av vapen var Genèveprotokollet om förbud mot användning av bakteriologiska och kemiska vapen, vilket antogs 1925. Det har sålunda förflutit 56 år sedan ett liknande vapenavtal tillkom. Från humanitär utgångspunkt är detta långa uppehåll oroande. Å andra sidan måste svenska regeringen med stor tillfredsställelse konstatera att det nu varit möjligt för staternas representanter att komma överens om den nya vapenkonventionen med dess tre protokoll innehållande viktiga begränsningar av vapen, vars verkningar kan anses som särskilt inhumana.

Det har från en del håll framförts att vapenkonventionens tillkomst inte innebär annat än en marginell förbättring från humanitär utgångspunkt, eftersom konventionen inte utgör något hinder mot att inleda väpnade konflikter. Inte heller begränsas parternas möjligheter att under en konflikt genomföra militära operationer eller använda alternativa vapen i stället för de förbjudna.

Jag vill gentemot detta framhålla att betydelsen av vapenkonventionens tillkomst inte får underskattas. Det är från humanitär synpunkt långt ifrån oväsentligt om de civila kan få ett bättre skydd mot de grymma effekterna av brandvapen. Likaså är det en betydande humanitär vinst om de civila offren för landminor och försätvapen kan reduceras. De regler som nu föreligger är emellertid endast att betrakta som ett första steg och måste därför kompletteras inom en relativt snar framtid. Konventionens regler om översyn är av stor betydelse i detta sammanhang.

4.2 Ratifikation av konventionen

En ratifikation av konventionen förutsätter att den ratificerande staten ansluter sig till minst två av de bifogade protokollen.

Från svensk synpunkt kan de tre protokollens värde bedömas på följande sätt:

Protokoll I om splitter, som inte kan upptäckas med röntgen, torde i nuläget knappast ha annat än ett mycket begränsat, huvudsakligen politiskt värde. Det finns möjlighet att protokollet på sikt kan få betydelse i samband med utvecklingen av nya vapen.

Protokoll II innebär en nyhet eftersom det är första gången som användning av landminor och försätvapen blir folkrättsligt reglerad. De nya reglerna torde kunna medföra att parter, som biträder protokollet, i framtiden kommer att iaktta större försiktighet vid användning av dessa vapen.

Av särskild betydelse är de regler, som förbjuder varje form av urskillningslös användning av dessa vapen. Reglerna för användning av

minor och försåtvapen i befolkade områden kan få stort värde, särskilt om metoderna för att varna civilbefolkningen kan göras effektiva. Dessa regler gäller dock inte för fjärrutlagda minor, eftersom denna mintyp över huvud taget inte bör användas i närheten av befolkade områden på grund av bristande precision.

Fjärrutläggning av minor kan numera ske inom stora områden, men precisionen vid utläggning blir sämre än om minor läggs ut för hand. Detta motiverar särskilda försiktighetsåtgärder vid utläggning utöver det generella förbudet mot urskillningslös användning. I protokoll II har reglerna om försiktighetsåtgärder knutits till möjligheterna att bestämma minornas lägen. Vid fjärrutläggning av defensiva, förplanerade minfält torde precisionen i de flesta fall bli tillräcklig för att minornas lägen skall kunna anges i protokoll eller minkartor. I sådant fall ställs inte krav på att minorna skall vara försedda med anordning för självdestruktion.

Vid fjärrutläggning av minor i en stridssituation är det mindre troligt att minornas lägen kan anges med tillräcklig noggrannhet. Minorna skall då vara försedda med anordning för självdestruktion varigenom risken för urskillningslös verkan minskar.

Emellertid är det normalt den lokale befälhavaren, som avgör valet av mintyp. Detta kan medföra att minor utan anordning för självdestruktion utläggs även om minornas lägen inte kan protokollföras. Ett skäl till ett sådant beslut kan vara en önskan att spara de minor, som är försedda med anordning för självdestruktion. Genom att använda enklare minor, som kan vara aktiva under mycket lång tid, ökar risken för urskillningslös verkan i väsentlig grad.

Med hänsyn härtill och till staternas stigande intresse för fjärrutläggning av minor är det nödvändigt att uppmärksamt följa hur reglerna i protokoll II om fjärrutlagda minor kommer att tolkas och tillämpas av parter till konventionen. Det är viktigt att skyddet mot urskillningslös verkan inte under några omständigheter får reduceras.

Försåtvapen och olika typer av försåt har ofta använts av små stater, som vill försvara sig mot invaderande motståndare. Det är därför orealistiskt att tänka sig ett totalförbud mot alla försåtvapen.

Emellertid har försåtvapen på senare år fått en allt vidare användning och ofta utformats på ett sätt, som strider mot grundläggande humanitära principer. De har ofta använts förrädiskt och haft extremt inhumana verkningar. Med hänsyn till skyddet av både civilbefolkning och kombattanter är det viktigt att den utpräglat inhumana användningen av försåtvapen förbjödes såsom skett i protokoll II.

De nya bestämmelserna angående protokollföring av minfält och försåtminerade områden måste hälsas med tillfredsställelse med hänsyn till civilbefolkningens ökade möjligheter till skydd mot kvarliggande krigsmateriel efter fientligheternas upphörande. Från överbefälhavarens sida har inte heller anmälts några svårigheter, då det gäller reglernas praktiska tillämpning.

Bestämmelsen om överlämnande av minkartor till andra parten är inte bindande så länge några av motpartens styrkor står kvar på fel sida om gränsen. Skälet kan vara att tillbakadragande har fördröjts av transport-tekniska eller andra förhållanden. Så länge styrkor finns kvar inom fel område kan de uppfattas som ockupationstrupp. Mot denna bakgrund kan det finnas säkerhetspolitiska motiv för motparten att hemlighålla minering-ar, vilka kan få betydelse vid återtagning av eget område.

Regeln om minprotokolls överlämnande i det s. k. ockupationsfallet tar sålunda inte tillräcklig hänsyn till civilbefolkningens säkerhet. Från u-landsgruppen hävdades att den part som har motsidans styrkor kvar på sitt område, skulle kunna allvarligt försämra sina möjligheter att återerövra området om kvarvarande mineringars lägen skulle uppges. Detta innebär sålunda att man prioriterar återtagande av besatt (ockuperat) område högre än säkerheten för egen kvarvarande civilbefolkning.

Från svensk utgångspunkt måste säkerheten för civilbefolkningen i gränsområdena prioriteras högst. Det är bl. a. mot denna bakgrund som Sverige hävdar nödvändigheten av att omedelbart vid fientligheternas upphörande och oavsett styrkornas lokalisering, genom unilateralt tillkännagivande, bilateral överenskommelse med motparten, hänvändelse till FN:s generalsekreterare eller på annat sätt få kännedom om de mineringar, som motparten kan ha utlagt inom svenskt territorium. Särskilt bör eftersträvas, att bestämmelser om överlämnande av minprotokoll införes i avtal om eld upphör. Bestämmelserna i artikel 7:3(a)(i) och 7:3(c) ger grund för ett sådant handlingssätt.

De nya bestämmelserna om skydd av FN-styrkor, FN-grupper och FN-observatörer kan medföra ökad säkerhet för FN-personalen och måste därför välkomnas.

Reglerna om internationellt samarbete för röjning av minfält och försåtminerade områden innebär inga bindande åtaganden för någon part. Den allmänna inriktningen mot ökad internationell samverkan bör förhoppningsvis få positiva konsekvenser. Sverige verkar aktivt härför inom olika FN-organ.

Beträffande protokoll III kan sägas att uppmärksamheten sedan länge varit riktad mot brandvapnen på grund av deras synnerligen allvarliga medicinska effekter och urskillingslösa verkan. Redan på 1930-talet fram-lades förslag om förbud mot användning av brandvapen i internationella konflikter, men förslaget kunde inte genomföras. Under andra världskriget kom brandvapen till vidsträckt användning främst vid de omfattande bombningarna av storstäder och dessa vapen förorsakade mycket stora förluster bland civilbefolkningen bl. a. i Hamburg, Dresden och Tokyo. Under konflikter, som förekommit efter 1945, har brandvapen återigen tagits i bruk delvis för nya uppgifter. Det har sålunda ansetts lämpligt att använda främst napalm för att anfälla utspridda gerillaförband samt förstöra civil bebyggelse utanför städer. Napalm har också använts för understöd åt

egna markförband samt för förstöring av motpartens förråd samt flygplan och fordon på marken. Även dessa typer av anfall har medfört omfattande och allvarliga personskador.

I samband med försöken under 1970-talet att skapa folkrättsliga förbud mot vissa särskilt inhumana vapen har brandvapnen kommit att stå i centrum för intresset. Allt fler medicinska experter har medgett att omfattande brännskador på människor medför svåra och långvariga lidanden – skadorna kan sålunda med fog anses som överflödiga. Den psykologiska effekten vid skadetillfället kan också förvärpa skadorna, särskilt bland civila. Behandlingen av större brännskador är tids- och resurskrävande samt smärtsam för den sårade. Särskilt under krigsförhållanden ger behandlingen osäker grund för rehabilitering. Jämsides med dessa medicinska verkningar har risken för spridning vid angrepp med brandvapen och därav följande urskillingslös verkan kommit att uppmärksammas allt mera.

Förslag om totalt förbud mot användning av alla brandvapen har under 1970-talet framförts av en grupp mindre stater, däribland Sverige. Detta förslag mötte från början starkt motstånd från vissa NATO-stater, som betonade brandvapnens militära betydelse och försökte tona ner de medicinska verkningarna. Trycket från allmänna opinionen medförde dock en gradvis ändrad inställning inom sistnämnda grupp. Detta ledde till att Australien och Nederländerna i början av FN:s vapenkonferens framlade förslag om restriktioner i användningen av napalm i syfte att ge civilbefolkningen ett visst skydd mot brandvapen. Förslaget innehöll däremot inte någon bestämmelse om skydd för militär personal.

Protokoll III innebär visserligen inte att all användning av brandvapen blir förbjuden, vilket Sverige och andra stater eftersträfvade, men de nya reglerna torde dock få stort värde genom att civila får ett väsentligt bättre skydd än tidigare.

Bland de begrepp, som definierats, ingår "koncentration av civila", vilket har betydelse även i samband med tilläggsprotokoll I till 1949 års Genèvekonventioner. Det är värdefullt att också utrymningstransporter från städer och områden anses som en koncentration av civila och följaktligen skall erhålla skydd.

Brandvapen har haft särskilt svåra verkningar på civila i de fall då vapnen använts mot militära mål belägna inom en stad, by eller liknande befolkningskoncentration. Anfall har som regel insatts från luften, vilket generellt ger större spridning i målet än vid markanfall. Den nya regeln, som förbjuder brandvapenanfall från luften mot mål av detta slag, kan därför bedömas som mycket betydelsefull.

Det är fortfarande tillåtet att använda brandvapen vid anfall på marken mot nämnda typ av mål. Tillståndet är emellertid kringgärdat av så starka restriktioner att risken för urskillningslösa effekter på civila torde kunna bedömas som förhållandevis liten.

Den 1 oktober 1981 hade konventionen undertecknats av 45 stater. Sverige

undertecknade konventionen den 10 april 1981. Det är ett starkt önskemål att konventionen så snart som möjligt ratificeras av de stater som har undertecknat den, och därutöver finner vidsträckt anslutning av andra stater!

Konventionen och dess bifogade protokoll utgör ett betydelsefullt tillskott till den internationella humanitära rätten tillämplig i väpnade konflikter. Sverige har i förhandlingsarbetet, i enligt med sina utrikespolitiska traditioner, engagerat sig hårt och spelat en väsentlig roll för att nå detta resultat. Jag förordar att Sverige tillträder konventionen ifråga samt förklarar sin anslutning till samtliga dess protokoll.

4.3 Återstående frågor

Även om svenska regeringen har hälsat tillkomsten av FN:s vapenkonvention med stor tillfredsställelse måste jag samtidigt framhålla att flera frågor återstår att lösa.

Som tidigare framgått är det nu framlagda partiella brandvapenförbudet endast att anse som ett etappmål på vägen mot ett fullständigt brandvapenförbud. De medicinska effekterna av brandvapen är lika allvarliga oavsett om civilpersoner eller kombattanter blir träffade. Från humanitär synpunkt är det därför angeläget att även bereda kombattanter skydd mot brandvapens verkningar. Det är beklagligt att vissa stater inte velat acceptera några som helst regler till skydd för kombattanter. Mot denna bakgrund bedömer jag det som nödvändigt att fortsätta ansträngningarna på att få till stånd ett totalt förbud mot användning av brandvapen.

Det är vidare beklagligt att staterna, trots allt material som presenterats i frågan, ännu inte kunnat biträda det av Sverige och andra stater framlagda förslaget till konstruktionsregel beträffande finkalibriga vapensystem. Visserligen har FN:s vapenkonferens hösten 1979 antagit en resolution beträffande dess vapensystem, vilken torde bifogas denna proposition i svensk översättning (bilaga 5). Antagandet av denna resolution är endast att anse som en interimslösning. Ansträngningarna från svensk sida beträffande dessa vapensystem måste därför fortsätta.

Under vapenkonferensen väcktes förslag också beträffande andra vapen med särskilt inhumana verkningar, däribland de extrema tryckvapnen (s. k. kvävningsbomber) samt vissa splitterbomber med extremt stor yttäckande verkan. Förslagen hann emellertid inte behandlas under konferensen. De bör därför tas upp på en översynskonferens.

Mot bakgrund av vad som här anförts finns det starka skäl som talar för att en uppföljning av FN:s vapenkonferens bör äga rum inom en relativt snar framtid.

4.4 Åtgärder till följd av en ratifikation

I samband med en ratifikation påtar sig svenska regeringen ett ansvar för att det bland berörd militär personal sprides kunskap om innehållet i FN-konventionen och särskilt i de tre protokollen. Dessutom skall den militära personalen informeras om hur de nya reglerna skall tillämpas. Förberedelser härför har redan vidtagits inom den militära organisationen. I den mån så erfordras kan den av chefen för försvarsdepartementet tillkallade kommittén angående folkrättens tillämpning m. m. under väpnade konflikter, folkrättskommittén, biträda i arbetet.

Eftersom svenska försvarsmakten helt saknar brandvapen och dessutom redan tillämpar regler i stort liknande dem, som nu avses gälla för landminor och försåtvapen, torde inläring och utbildning inte ställa några stora krav. Det är emellertid viktigt att svenska kombattanter är väl förtrogna med de nya bestämmelserna för att snabbt kunna konstatera eventuella avtalsbrott av en motpart.

Protokoll I-III innehåller ett antal regler som kan inverka på konstruktionen av i Sverige aktuella vapentyper. Efter samråd med chefen för försvarsdepartementet har jag funnit att dessa regler bör ligga till grund för arbetet inom den av chefen för försvarsdepartementet utsedda delegationen för folkrättslig granskning av vapenprojekt för det svenska militära försvaret. Mot denna bakgrund har riktlinjerna för delegationens verksamhet nyligen omarbetats och ansluter sig nu till bestämmelserna i vapenkonventionen.

5 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att godkänna konventionen angående förbud mot eller inskränkningar i användningen av vissa konventionella vapen samt de till konventionen bifogade protokollen avseende icke-detekterbara fragment (Protokoll I), landminor, försåtvapen och andra anordningar (Protokoll II) samt brandvapen (Protokoll III).

6 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att godkänna konventionen angående förbud mot eller inskränkningar i användningen av vissa konventionella vapen samt de till konventionen bifogade protokollen.

Bilaga I

Konvention om förbud mot eller inskränkningar i användningen av vissa konventionella vapen som kan anses vara ytterst skadebringande eller ha urskillningslösa verkningar

Inledning

De höga fördragsslutande parterna,

Som erinrar om att varje stat i enlighet med Förenta nationernas stadga är skyldig att i sina internationella förbindelser avstå från våldshandlingar eller hot om våld, vare sig riktat mot någon annan stats suveränitet, territoriella integritet eller politiska oberoende eller på annat sätt oförenligt med Förenta nationernas ändamål,

som vidare erinrar om den allmänna principen om skydd för civilbefolkningen mot verkningarna av fientligheter,

som utgår från den folkrättsliga principen att rätten för parterna i en väpnad konflikt att välja stridsmetoder eller stridsmedel inte är obegränsad samt principen som förbjuder användning i väpnade konflikter av vapen, projektiler samt krigsmateriel och stridsmetoder av sådant slag att de kan förorsaka överflödigt skada eller onödigt lidande,

som även erinrar om att det är förbjudet att använda stridsmetoder eller stridsmedel som är ävsedda att eller kan tänkas förorsaka omfattande, långvariga och svåra skador på den naturliga miljön,

som bekräftar sin fasta föresats att civilbefolkning och kombattanter i fall som inte täcks av denna konvention eller av andra internationella avtal alltid skall stå under de folkrättsliga principers skydd och överhöghet som härleder sig från etablerad sedvana, humanitetens principer och det allmänna samvetets bud,

som önskar bidra till internationell avspänning, avslutande av kapprustningen och skapande av förtroende mellan staterna samt

Convention on the Prohibition or Restrictions of the Use of Certain Conventional Weapons which may be Deemed to be Excessively Injurious or to have Indiscriminate Effects

Preamble

The High Contracting Parties,

Recalling that every State has the duty, in conformity with the Charter of the United Nations, to refrain in its international relations from the threat or use of force against the sovereignty, territorial integrity or political independence of any State, or in any other manner inconsistent with the purpose of the United Nations,

Further recalling the general principle of the protection of the civilian population against the effects of hostilities,

Basing themselves on the principle of international law that the right of the parties to an armed conflict to choose methods or means of warfare is not unlimited, and on the principle that prohibits the employment in armed conflicts of weapons, projectiles and material and methods of warfare of a nature to cause superfluous injury or unnecessary suffering,

Also recalling that it is prohibited to employ methods or means of warfare which are intended, or may be expected, to cause widespread, longterm and severe damage to the natural environment,

Confirming their determination that in cases not covered by this Convention or by other international agreements, the civilian population and the combatants shall at all times remain under the protection and authority of the principles of international law derived from established custom, from the principles of humanity and from the dictates of public conscience,

Desiring to contribute to international détente, the ending of the arms race and the building of confidence among States, and hence to the

därigenom till ett förverkligande av alla folks önskan att leva i fred,

som erkänner vikten av att fullfölja varje åtgärd som kan bidra till en utveckling mot allmän och fullständig nedrustning under strikt och effektiv internationell kontroll,

som på nytt bekräftar behovet att fortsätta kodifieringen och den gradvisa utvecklingen av de folkrättsliga regler som är tillämpliga på väpnade konflikter,

som önskar förbjuda eller ytterligare inskränka användningen av vissa konventionella vapen och som anser att de positiva resultat som uppnåtts på detta område kan underlätta de betydelsefulla diskussionerna om nedrustning i syfte att sätta stopp för produktion, lagring och spridning av sådana vapen,

som betonar önskvärdheten att alla stater blir parter till denna konvention och dess bifogade protokoll, särskilt de ur militär synpunkt betydelsefulla staterna,

som är medvetna om att Förenta nationernas generalförsamling och Förenta nationernas nedrustningskommission kan besluta att utreda frågan om en eventuell utvidgning av ramen för de förbud och restriktioner som förekommer i denna konvention och de bifogade protokollen,

som vidare är medvetna om att nedrustningskommittén kan besluta att överväga frågan om vidtagande av nya åtgärder för förbud mot eller inskränkning i användningen av vissa konventionella vapen.

Har kommit överens om följande:

Artikel 1

Tillämpningsområde

Denna konvention och dess bifogade protokoll skall tillämpas i de situationer som anges i artikel 2 gemensam för Genèvekonventionerna den 12 augusti 1949 rörande skydd för krigets offer, inbegripet den situation som beskrivs i moment 4 i artikel 1 i tilläggsprotokoll I till dessa konventioner.

realization of the aspiration of all peoples to live in peace,

Recognizing the importance of pursuing every effort which may contribute to progress towards general and complete disarmament under strict and effective international control,

Reaffirming the need to continue the codification and progressive development of the rules of international law applicable in armed conflict,

Wishing to prohibit or restrict further the use of certain conventional weapons and believing that the positive results achieved in this area may facilitate the main talks on disarmament with a view to putting an end to the production, stockpiling and proliferation of such weapons,

Emphasizing the desirability that all States become parties to this Convention and its annexed Protocols, especially the militarily significant States,

Bearing in mind that the General Assembly of the United Nations and the United Nations Disarmament Commission may decide to examine the question of a possible broadening of the scope of the prohibitions and restrictions contained in this Convention and its annexed Protocols,

Further bearing in mind that the Committee on Disarmament may decide to consider the question of adopting further measures to prohibit or restrict the use of certain conventional weapons,

Have agreed as follows:

Article 1

Scope of application

This Convention and its annexed Protocols shall apply in the situations referred to in Article 2 common to the Geneva Conventions of 12 August 1949 for the Protection of War Victims, including any situation described in paragraph 4 or Article 1 of Additional Protocol I to these Conventions.

Artikel 2*Förhållande till andra internationella avtal*

Ingenting i denna konvention eller dess bifogade protokoll skall tolkas på ett sätt som inskränker andra skyldigheter som åvilar de höga föredragsslutande parterna enligt internationell humanitär rätt tillämplig i väpnade konflikter.

Artikel 3*Undertecknande*

Denna konvention skall stå öppen för undertecknande av alla stater i Förenta nationernas högkvarter i New York under en tid av tolv månader från den 10 april 1981.

Artikel 4*Ratifikation, godtagande, godkännande eller anslutning*

1. Denna konvention är underställd ratifikation, godtagande eller godkännande av signatärerna. Stat som inte har undertecknat denna konvention kan ansluta sig till den.

2. Ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrumenten skall deponeras hos depositarien.

3. Det skall stå varje stat fritt att uttrycka sitt samtycke till att vara bunden av något av de protokoll som bifogats konventionen, under förutsättning att denna stat vid tidpunkten för deponeringen av sitt ratifikations-, godtagande-, godkännande eller anslutningsinstrument underrättar depositarien om sitt samtycke till att vara bunden av två eller flera av dessa protokoll.

4. När som helst efter deponeringen av sitt ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument till denna konvention, kan en stat underrätta depositarien om sitt samtycke till att vara bunden av ett bifogat protokoll som den inte redan är bunden av.

5. Protokoll som en hög föredragsslutande part är bundet av skall för denna part utgöra en integrerande del av denna konvention.

Article 2*Relations with other international agreements*

Nothing in this Convention or its annexed Protocols shall be interpreted as detracting from other obligations imposed upon the High Contracting Parties by international humanitarian law applicable in armed conflict.

Article 3*Signature*

This Convention shall be open for signature by all States at United Nations Headquarters in New York for a period of twelve months from 10 April 1981.

Article 4*Ratification, acceptance, approval or accession*

1. This Convention is subject to ratification, acceptance or approval by the Signatories. Any State which has not signed this Convention may accede to it.

2. The instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Depositary.

3. Expressions of consent to be bound by any of the Protocols annexed to this Convention shall be optional for each State, provided that at the time of the deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval of this Convention or of accession thereto, that State shall notify the Depositary of its consent to be bound by any two or more of these Protocols.

4. At any time after the deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval of this Convention or of accession thereto, a State may notify the Depositary of its consent to be bound by any annexed Protocol by which it is not already bound.

5. Any Protocol by which a High Contracting Party is bound shall for that Party form an integral part of this Convention.

Artikel 5*Ikraftträdande*

1. Denna konvention träder i kraft sex månader efter dagen för deponering av det tjugonde ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrumentet.

2. För stat som deponerar sitt ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument efter dagen för deponeringen av det tjugonde ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrumentet träder denna konvention i kraft sex månader efter den dag då denna stat har deponerat sitt ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument.

3. Vart och ett av de protokoll som bifogats denna konvention träder i kraft sex månader efter den dag då tjugo stater har meddelat sitt samtycke till att vara bundna av det i enlighet med punkt 3 eller 4 i artikel 4.

4. För stat som meddelar sitt samtycke till att vara bunden av ett protokoll som bifogats denna konvention efter den dag då tjugo stater har meddelat sitt samtycke till att vara bundna av det, träder protokollet i kraft sex månader efter den dag då denna stat har meddelat sitt samtycke till att sålunda vara bunden.

Artikel 6*Informationsspridning*

De höga fördragsslutande parterna förbinder sig att såväl i fredstid som under väpnad konflikt ge denna konvention samt de av dess bifogade protokoll till vilka de är bundna största möjliga spridning inom sina respektive länder och särskilt att införa studiet därav i planerna för den militära undervisningen, så att dessa instrument blir kända av deras väpnade styrkor.

Artikel 7*Traktatsförbindelser vid denna konventions ikraftträdande*

1. När en av parterna i en konflikt inte är bunden av ett bifogat protokoll, skall de parter som är bundna av denna konvention och det

Article 5*Entry into force*

1. This Convention shall enter into force six months after the date of deposit of the twentieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

2. For any State which deposits its instrument of ratification, acceptance, approval or accession after the date of the deposit of the twentieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, this Convention shall enter into force six months after the date on which that State has deposited its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

3. Each of the Protocols annexed to this Convention shall enter into force six months after the date by which twenty States have notified their consent to be bound by it in accordance with paragraph 3 or 4 of Article 4.

4. For any State which notifies its consent to be bound by a Protocol annexed to this Convention after the date by which twenty States have notified their consent to be bound by it, the Protocol shall enter into force six months after the date on which that State has notified its consent so to be bound.

Article 6*Dissemination*

The High Contracting Parties undertake, in time of peace as in time of armed conflict, to disseminate this Convention and those of its annexed Protocols by which they are bound as widely as possible in their respective countries and, in particular, to include the study thereof in their programme of military instruction, so that those instruments may become known to their armed forces.

Article 7*Treaty relations upon entry into force of this Convention*

1. When one of the parties to a conflict is not bound by an annexed Protocol, the parties bound by this Convention and that annexed

bifogade protokollet likväl förbli bundna av dem i sina ömsesidiga förbindelser.

2. Varje hög fördragsslutande part skall vara bunden av denna konvention och av varje bifogat protokoll som den har godkänt, i situationer som avses i artikel 1, i förhållande till stat som inte är part till denna konvention eller bunden av relevant, bifogat protokoll, om denna stat godtar och tillämpar denna konvention eller protokollet ifråga och underrättar depositarien härom.

3. Depositarien skall omedelbart underrätta vederbörande höga fördragsslutande parter om notifikation som mottagits enligt denna artikel.

4. Denna konvention och de bifogade protokoll som en hög fördragsslutande part är bunden av skall tillämpas gentemot denna höga fördragsslutande part i en väpnad konflikt av den typ som anges i artikel 1, punkt 4, i tilläggsprotokoll I till Genèvekonventionerna den 12 augusti 1949 rörande skydd för krigets offer:

a) när den höga fördragsslutande parten även tillträtt tilläggsprotokoll I och en myndighet, som anges i artikel 96, punkt 3, i nämnda protokoll har åtagit sig att tillämpa Genèvekonventionerna och protokoll I i enlighet med artikel 96, punkt 3, i nämnda protokoll samt åtar sig att tillämpa denna konvention och relevant bifogat protokoll med avseende på denna konflikt; eller

b) när den höga fördragsslutande parten inte tillträtt tilläggsprotokoll I och en myndighet av den typ som anges i moment a) ovan godtar och tillämpar åtagandena enligt Genèvekonventionerna samt denna konvention och relevant bifogat protokoll i förhållande till nämnda konflikt. Godtagande och godkännande av detta slag skall med hänsyn till nämnda konflikt ha följande verkningar:

- i) Genèvekonventionerna samt denna konvention och dess relevanta, bifogade protokoll träder i kraft för parterna i konflikten med omedelbar verkan;
- ii) nämnda myndighet ikläder sig samma rättigheter och förpliktelser som en hög fördragsslutande part till Genèvekonven-

Protocol shall remain bound by them in their mutual relations.

2. Any High Contracting Party shall be bound by this Convention and any Protocol annexed thereto which it has accepted, in any situation contemplated by Article 1, in relation to any State which is not a party to this Convention or bound by the relevant annexed Protocol, if the latter accepts and applies this Convention or the relevant Protocol, and so notifies the Depositary.

3. The Depositary shall immediately inform the High Contracting Parties concerned of any notification received under this Article.

4. This Convention, and the annexed Protocols by which a High Contracting Party is bound, shall apply with respect to an armed conflict against that High Contracting Party of the type referred to in Article 1, paragraph 4, of Additional Protocol I to the Geneva Conventions of 12 August 1949 for the Protection of War Victims:

a) where the High Contracting Party is also a party to Additional Protocol I and an authority referred to in Article 96, paragraph 3, of that Protocol has undertaken to apply the Geneva Conventions and Protocol I in accordance with Article 96, paragraph 3, of the said Protocol, and undertake to apply this Convention and the relevant annexed Protocols in relation to that conflict; or

b) where the High Contracting Party is not a party to Additional Protocol I and an authority of the type referred to in subparagraph a) above accepts and applies the obligations of the Geneva Conventions and of this Convention and the relevant annexed Protocols in relation to that conflict. Such an acceptance and application shall have in relation to that conflict the following effects:

- i) the Geneva Conventions and this Convention and its relevant annexed Protocols are brought into force for the parties to the conflict with immediate effect;
- ii) the said authority assumes the same rights and obligations as those which have been assumed by a High Contracting Party to

tionerna, denna konvention och dess relevanta, bifogade protokoll iklätt sig; och

- iii) Genèvekonventionerna, denna konvention och dess relevanta, bifogade protokoll är i lika grad bindande för alla parter i konflikten.

Myndigheten och den höga fördragsslutande parten kan även komma överens om att reciprokt godta och tillämpa åtagandena i tilläggsprotokoll I till Genèvekonventionerna.

Artikel 8

Översyn och ändringar

1. a) När som helst efter ikraftträdandet av denna konvention kan varje hög fördragsslutande part föreslå ändringar i denna konvention eller i det eller de bifogade protokoll som den är bunden av. Text till ändringsförslag skall tillställas depositarien, som skall underätta alla de höga fördragsslutande parterna och inhämta deras synpunkter på sammankallandet av en konferens för att ta ställning till ändringsförslaget. Om en majoritet, dock minst 18, av de höga fördragsslutande parterna enas därom, skall han omedelbart sammankalla en konferens till vilken samtliga höga fördragsslutande parter skall inbjudas. Stater som inte är parter till denna konvention skall inbjudas till konferensen i egenskap av observatörer.

b) En sådan konferens kan komma överens om ändringar som skall antas och träda i kraft på samma sätt som denna konvention och de bifogade protokollen, förutsatt att ändringar av denna konvention kan antas endast av de höga fördragsslutande parterna och att ändringar av ett speciellt bifogat protokoll kan antas endast av de höga fördragsslutande parter som är bundna av detta protokoll.

2. a) När som helst efter ikraftträdandet av denna konvention kan varje hög fördragsslutande part föreslå ytterligare protokoll rörande andra kategorier av konventionella vapen, som inte omfattas av de föreliggande bifogade protokollen. Varje sådant förslag till tilläggsprotokoll skall tilläggas depositarien, som skall

the Geneva Conventions, this Convention and its relevant annexed Protocols; and

- iii) the Geneva Conventions, this Convention and its relevant annexed Protocols are equally binding upon all parties to the conflict.

The authority and the High Contracting Party may also agree to accept and apply the obligations of Additional Protocol I to the Geneva Conventions on a reciprocal basis.

Article 8

Review and amendments

1. (a) At any time after the entry into force of this Convention any High Contracting Party may propose amendments to this Convention or any annexed Protocol by which it is bound. Any proposal for an amendment shall be communicated to the Depositary, who shall notify it to all the High Contracting Parties and shall seek their views on whether a conference should be convened to consider the proposal. If a majority, that shall not be less than 18, of the High Contracting Parties so agree, he shall promptly convene a conference to which all High Contracting Parties shall be invited. States not parties to this Convention shall be invited to the conference as observers.

(b) Such a conference may agree upon amendments which shall be adopted and shall enter into force in the same manner as this Convention and the annexed Protocols, provided that amendments to this Convention may be adopted only by the High Contracting Parties and that amendments to a specific annexed Protocol may be adopted only by the High Contracting Parties which are bound by that Protocol.

2. (a) At any time after the entry into force of this Convention any High Contracting Party may propose additional protocols relating to other categories of conventional weapons not covered by the existing annexed Protocols. Any such proposal for an additional protocol shall be communicated to the Depositary, who

underrätta samtliga höga fördragsslutande parter därom i enlighet med punkt 1 a) i denna artikel. Om en majoritet, dock minst 18, av de höga fördragsslutande parterna enas därom, skall depositarien omedelbart sammankalla en konferens, till vilken samtliga stater skall inbjudas.

b) En sådan konferens kan, med fullt deltagande av samtliga stater som är företrädare vid konferensen, komma överens om ytterligare protokoll, vilka skall antas på samma sätt som denna konvention, bifogas denna och träda i kraft enligt punkterna 3 och 4 i artikel 5.

3. a) Har ingen konferens sammankallats i enlighet med punkt 1 a) eller 2 a) i denna artikel inom en tid av tio år efter denna konventions ikraftträdande, kan varje hög fördragsslutande part anmoda depositarien att sammankalla en konferens, till vilken samtliga höga fördragsslutande parter skall inbjudas för att granska tillämpningsområdet för och tillämpningen av denna konvention med bifogade protokoll samt ta ställning till förslag till ändringar i denna konvention eller i redan föreliggande protokoll. Stater som ej är parter till denna konvention skall inbjudas att delta i konferensen i egenskap av observatörer. Konferensen kan komma överens om ändringar, som skall antas och träda i kraft i enlighet med punkt 1 b) ovan.

b) Vid en sådan konferens kan även förslag till ytterligare protokoll rörande andra kategorier av konventionella vapen, som inte omfattas av redan föreliggande bifogade protokoll, upptas till behandling. Samtliga vid konferensen företrädare stater kan till fullo delta i sådan behandling. Varje ytterligare protokoll skall antas på samma sätt som denna konvention, bifogas denna och träda i kraft i enlighet med punkterna 3 och 4 i artikel 5.

c) En sådan konferens kan ta ställning till huruvida åtgärder skall vidtas för sammankallande av ytterligare en konferens på begäran av någon hög fördragsslutande part om, efter lika lång tid som den som anges i punkt 3 a) i denna artikel, ingen konferens sammankallats i enlighet med punkterna 1 a) och 2 a) i denna artikel.

shall notify it to all High Contracting Parties in accordance with sub-paragraph 1 (a) of this Article. If a majority, that shall not be less than 18, of the High Contracting Parties so agree, the Depositary shall promptly convene a conference to which all States shall be invited.

(b) Such a conference may agree, with the full participation of all States represented at the conference, upon additional protocols which shall be adopted in the same manner as this Convention, shall be annexed thereto and shall enter into force as provided in paragraphs 3 and 4 of Article 5.

3. (a) If, after a period of ten years following the entry into force of this Convention, no conference has been convened in accordance with sub-paragraph 1 (a) or 2 (a) of this Article, any High Contracting Party may request the Depositary to convene a conference to which all High Contracting Parties shall be invited to review the scope and operation of this Convention and the Protocols annexed thereto and to consider any proposal for amendments of this Convention or of the existing Protocols. States not parties to this Convention shall be invited as observers to the conference. The conference may agree upon amendments which shall be adopted and enter into force in accordance with subparagraph 1 (b) above.

(b) At such conference consideration may also be given to any proposal for additional protocols relating to other categories of conventional weapons not covered by the existing annexed Protocols. All States represented at the conference may participate fully in such consideration. Any additional protocols shall be adopted in the same manner as this Convention, shall be annexed thereto and shall enter into force as provided in paragraphs 3 and 4 of Article 5.

(c) Such a conference may consider whether provision should be made for the convening of a further conference at the request of any High Contracting Party if, after a similar period to that referred to in sub-paragraph 3 (a) of this Article, no conference has been convened in accordance with sub-paragraph 1 (a) or 2 (a) of this Article.

Artikel 9

Uppsägning

1. Varje hög fördragsslutande part kan säga upp denna konvention eller något av dess bifogade protokoll genom att underrätta depositarien härom.

2. Sådan uppsägning träder inte i kraft förrän ett år efter depositariens mottagande av notifikationen om uppsägning. Är emellertid den uppsägende fördragsslutande parten vid utgången av det året inblandad i någon av de i artikel 1 avsedda situationerna, skall parten dock fortsätta att vara bunden av förpliktelserna enligt denna konvention och enligt de relevanta, bifogade protokollen fram till utgången av den väpnade konflikten eller ockupationen och, i vilket fall som helst, fram till avslutandet av åtgärder i samband med slutlig frigivning, hemsändning eller återetablering av de personer som skyddas av folkrättens regler i väpnade konflikter samt, för den händelse ett bifogat protokoll innehåller bestämmelser om situationer i vilka fredsbevarande operationer, observationsuppdrag eller liknande funktioner utförs av Förenta nationerna, fram till upphörandet av dessa funktioner.

3. Uppsägning av denna konvention skall även anses hänföra sig till samtliga bifogade protokoll, av vilka den uppsägende parten är bunden.

4. Uppsägning skall träda i kraft endast i förhållande till den uppsägende parten.

5. Uppsägning skall inte inverka på de förpliktelser, som den uppsägende parten redan ådragit sig, till följd av en väpnad konflikt, i enlighet med denna konvention och dess bifogade protokoll, vad gäller handling begången innan denna uppsägning erhåller rättsverkan.

Artikel 10

Depositarie

1. Förenta nationernas generalsekreterare skall vara depositarie för denna konvention och för dess bifogade protokoll.

Article 9

Denunciation

1. Any High Contracting Party may denounce this Convention or any of its annexed Protocols by so notifying the Depositary.

2. Any such denunciation shall only take effect one year after receipt by the Depositary of the notification of denunciation. If, however, on the expiry of that year the denouncing High Contracting Party is engaged in one of the situations referred to in Article 1, the Party shall continue to be bound by the obligations of this Convention and of the relevant annexed Protocols until the end of the armed conflict or occupation and, in any case, until the termination of operations connected with the final release, repatriation or re-establishment of the persons protected by the rules of international law applicable in armed conflict, and in the case of any annexed Protocol containing provisions concerning situations in which peace-keeping, observation or similar functions are performed by United Nations forces or missions in the area concerned, until the termination of these functions.

3. Any denunciation of this Convention shall be considered as also applying to all annexed Protocols by which the denouncing High Contracting Party is bound.

4. Any denunciation shall have effect only in respect of the denouncing High Contracting Party.

5. Any denunciation shall not affect the obligations already incurred, by reason of an armed conflict, under this Convention and its annexed Protocols by such denouncing High Contracting Party in respect of any act committed before this denunciation becomes effective.

Article 10

Depositary

1. The Secretary-General of the United Nations shall be the Depositary of this Convention and of its annexed Protocols.

2. Utöver sina vanliga uppgifter skall depositarien underrätta alla stater om:

a) undertecknanden av denna konvention enligt artikel 3;

b) deponeringar av ratifikations-, godtagande, godkännande och anslutningsinstrument rörande denna konvention enligt artikel 4;

c) notifikationer om samtycke till att vara bunden av bifogade protokoll enligt artikel 4;

d) dagar för ikraftträdande av denna konvention och av vart och ett av dess bifogade protokoll enligt artikel 5; och

e) notifikationer om uppsägning mottagna enligt artikel 9 samt faktisk tidpunkt härför.

Artikel 11

Lika vitsord

Originalen till denna konvention med de bifogade protokollen, varav de arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texterna äger lika vitsord, skall deponeras hos depositarien, som skall överlämna bestyrkta kopior därav till alla stater.

2. In addition to his functions, the Depositary shall inform all States of:

(a) signatures affixed to this Convention under Article 3;

(b) deposits of instruments of ratification, acceptance or approval or accession to this Convention deposited under Article 4;

(c) notifications of consent to be bound by annexed Protocols under Article 4;

(d) the dates of entry into force of this Convention and of each of its annexed Protocols under Article 5; and

(e) notifications of denunciation received under Article 9 and their effective date.

Article 11

Authentic texts

The original of this Convention with the annexed Protocols, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Depositary, who shall transmit certified true copies thereof to all States.

Bilaga 2

**Protokoll om icke-detekterbara fragment
(Protokoll I)**

Det är förbjudet att använda vapen vars huvudsakliga effekt är att skada genom fragment som i människokroppen inte kan upptäckas medelst röntgenstrålning.

**Protocol on Non-Detectable Fragments
(Protocol I)**

It is prohibited to use any weapon the primary effect of which is to injure by fragments which in the human body escape detection by X-rays.

*Bilaga 3***Protokoll om förbud mot eller restriktioner i användningen av minor, försåt vapen och andra anordningar (Protokoll II)***Artikel 1. Materiellt tillämpningsområde*

Detta protokoll avser användning på land av minor, försåt vapen och andra anordningar som anges häri, inbegripet minor som utlagts för att hindra motparten från att använda stränder, övergångsställen vid vattenleder eller floder, men omfattar inte användning av sjöminor till havs eller i inre vattenleder.

Artikel 2. Definitioner

För detta protokolls syfte används följande definitioner:

1. "Mina" betecknar ammunition som är placerad på, under eller nära marken eller på annat område och är konstruerad att detonera eller explodera genom persons eller fordonas närvaro, närhet eller kontakt: Med "fjärrutlagd mina" avses en sålunda definierad mina som utlagts med hjälp av artilleri, raket, granatkastare eller liknande hjälpmedel eller som fällts från flygplan.

2. "Försåt vapen" betecknar anordning eller material som utformats, konstruerats eller anpassats för att döda eller skada och som fungerar på oförutsett vis när en person rubbar eller nalkas ett till synes ofarligt föremål eller utför en till synes riskfri handling.

3. "Andra anordningar" betecknar manuellt utplacerade sprängladdningar och anordningar som är avsedda att döda, sår eller skada och som sätts i funktion genom fjärrkontroll eller automatiskt efter viss tid.

4. "Militärt mål" betecknar, i vad avser materiella ting, varje föremål som till följd av art, läge, ändamål eller användning effektivt bidrar till de militära operationernas genomförande och vars totala eller delvisa förstöring, intagande eller neutralisering under de vid tidpunkten ifråga gällande förhållandena medför en avgjord militär fördel.

Protocol on Prohibitions or Restrictions on the Use of Mines, Booby-Traps and Other Devices (Protocol II)*Article 1. Material scope of application*

This Protocol relates to the use on land of the mines, boobytraps and other devices defined herein, including mines laid to interdict beaches, waterway crossings or river crossings, but does not apply to the use of anti-ship mines at sea or in inland waterways.

Article 2. Definitions

For the purpose of this Protocol:

1. "Mine" means any munition placed under, on or near the ground or other surface area and designed to be detonated or exploded by the presence, proximity or contact of a person or vehicle, and "remotely delivered mine" means any mine so defined delivered by artillery, rocket, mortar or similar means or dropped from an aircraft.

2. "Booby-trap" means any device or material which is designed, constructed or adapted to kill or injure and which functions unexpectedly when a person disturbs or approaches an apparently harmless object or performs an apparently safe act.

3. "Other devices" means manually-emplaced munitions and devices designed to kill, injure or damage and which are actuated by remote control or automatically after a lapse of time.

4. "Military objective" means, so far as objects are concerned, any object which by its nature, location, purpose or use makes an effective contribution to military action and whose total or partial destruction, capture or neutralization, in the circumstances ruling at the time, offers a definite military advantage.

5. "Civil egendom" betecknar alla föremål som inte utgör militära mål enligt punkt 4.

6. "Upprättande av protokoll och minkartor" betecknar en fysisk, administrativ och teknisk verksamhet syftande till att i officiella akter registrera all tillgänglig information, som kan underlätta lokalisering av minfält, minor och försätvapen.

Artikel 3 – Allmänna restriktioner för användning av minor, försätvapen och andra anordningar

1. Denna artikel är tillämplig beträffande:

- a) minor;
- b) försätvapen; och
- c) andra anordningar.

2. Det är under alla förhållanden förbjudet att bruka vapen, som omfattas av denna artikel, vare sig vid anfall, försvar eller repressalier, mot civilbefolkningen som sådan eller mot civilpersoner.

3. Urskyllningslös användning av vapen som omfattas av denna artikel är förbjuden. Urskyllningslös användning är utläggning av sådana vapen

- a) då de inte placeras vid, inom eller riktas mot ett militärt mål; eller
- b) då man använder stridsmetod eller vapenbärare som inte kan riktas mot ett bestämt militärt mål; eller
- c) då de förväntas förorsaka oavsiktliga förluster i människoliv bland civilbefolkningen, skador på civila, skador på civil egendom eller en kombination därav, vilka skulle vara överdrivna vid jämförelse med den påtagliga och direkta militära fördel som kan emotes.

4. Alla möjliga försiktighetsmått skall vidtas för att skydda civilpersoner från verkningarna av de vapen som omfattas av denna artikel. Möjliga försiktighetsmått är sådana försiktighetsåtgärder som är genomförbara eller praktiskt möjliga med hänsyn till alla vid tidpunkten ifråga rådande förhållanden, inbegripet humanitära och militära överväganden.

5. "Civilian objects" are all objects which are not military objectives as defined in paragraph 4.

6. "Recording" means a physical, administrative and technical operation designed to obtain, for the purpose of registration in the official records, all available information facilitating the location of minefields, mines and booby-traps.

Article 3 – General restrictions on the use of mines, booby-traps and other devices

1. This Article applies to:

- (a) mines;
- (b) booby-traps; and
- (c) other devices.

2. It is prohibited in all circumstances to direct weapons to which this Article applies, either in offence, defence or by way of reprisals, against the civilian population as such or against individual civilians.

3. The indiscriminate use of weapons to which this Article applies is prohibited. Indiscriminate use is any placement of such weapons:

- (a) which is not on, or directed at, a military objective; or
- (b) which employs a method or means of delivery which cannot be directed at a specific military objective; or
- (c) which may be expected to cause incidental loss of civilian life, injury to civilians, damage to civilian objects, or a combination thereof, which would be excessive in relation to the concrete and direct military advantage anticipated.

4. All feasible precautions shall be taken to protect civilians from the effects of weapons to which this Article applies. Feasible precautions are those precautions which are practicable or practically possible taking into account all circumstances ruling at the time, including humanitarian and military considerations.

*Artikel 4 – Restriktioner för användning av andra minor än fjärrutlagda minor, försåtva-
pen och andra anordningar i befolkade områ-
den*

1. Denna artikel är tillämplig beträffande:

- a) andra minor än fjärrutlagda minor;
- b) försåtva-
pen; och
- c) andra anordningar.

2. Det är förbjudet att använda vapen som omfattas av denna artikel i varje stad, by eller annat område med en liknande koncentration av civila, där strider mellan markstyrkor inte äger rum eller inte tycks vara omedelbart förestående, såvida inte:

a) dessa vapen är placerade inom eller i omedelbar närhet av ett militärt mål som tillhör eller står under kontroll av en motståndare; eller

b) åtgärder vidtas för att skydda de civila från deras verkningar, till exempel utplacering av varningsskyltar, utplacering av vaktposter, utfärdade av varningar eller uppsättande av stängsel.

Artikel 5 – Restriktioner för användning av fjärrutlagda minor

1. Användning av fjärrutlagda minor är förbjuden, såvida inte dessa minor används endast inom ett område som i sig självt är ett militärt mål eller innehåller militära mål och såvida inte

a) deras läge noggrant kan anges i enlighet med artikel 7 1 a), eller

b) en effektiv neutraliseringsmekanism används på varje sådan mina, det vill säga en självverkande mekanism som är konstruerad för att göra en mina ofarlig eller utlösa självdestruktion, när det förväntas att minan inte längre kommer att tjäna det militära syfte för vilket den utlades, eller en fjärrkontrollerad mekanism, avsedd att göra en mina ofarlig eller förstöra en mina när det inte längre tjänar det militära syfte för vilket den utlades.

2. Effektiv förhandsvarning skall ges vid utläggning eller fällning av fjärrutlagda minor som kan skada civilbefolkningen, såvida inte förhållandena omöjliggör sådan varning.

Article 4 – Restrictions on the use of mines other than remotely delivered mines, booby-traps and other devices in populated areas

1. This Article applies to:

- (a) mines other than remotely delivered mines;
- (b) booby-traps; and
- (c) other devices.

2. It is prohibited to use weapons to which this Article applies in any city, town, village or other area containing a similar concentration of civilians in which combat between ground forces is not taking place or does not appear to be imminent, unless either:

(a) they are placed on or in the close vicinity of a military objective belonging to or under the control of an adverse party; or

(b) measures are taken to protect civilians from their effects, for example, the posting of warning signs, the posting of sentries, the issue of warnings or the provisions of fences.

Article 5 – Restrictions on the use of remotely delivered mines

1. The use of remotely delivered mines is prohibited unless such mines are only used within an area which is itself a military objective or which contains military objectives, and unless:

(a) their location can be accurately recorded in accordance with Article 7 (1) (a); or

(b) an effective neutralizing mechanism is used on each such mine, that is to say, a selfactuating mechanism which is designed to render a mine harmless or cause it to destroy itself when it is anticipated that the mine will no longer serve the military purpose for which it was placed in position, or a remotely-controlled mechanism which is designed to render harmless or destroy a mine when the mine no longer serves the military purpose for which it was placed in position.

2. Effective advance warning shall be given of any delivery or dropping of remotely delivered mines which may affect the civilian population, unless circumstances do not permit.

Artikel 6 – Förbud mot användning av vissa försåtvapen

1. Utan intrång i folkrättsliga regler tillämpliga i väpnade konflikter som avser förrädiskt förfarande är det under alla förhållanden förbjudet att använda

a) försåtvapen i form av ett skenbart ofarligt löst föremål som är särskilt utformat och konstruerat för att innehålla explosiva ämnen och för att detonera, när någon rubbar eller nalkas föremålet, eller

b) försåtvapen som på något sätt är fästade vid eller förenade med

i) internationellt erkända skyddsemlen, -tecken eller -signaler;

ii) sjuka, sårade eller döda personer;

iii) begravnings- eller kremeringsplatser eller gravar;

iv) sjukvårdsenheter, medicinsk utrustning, läkemedelsförråd eller sjuktransporter;

v) barnleksaker eller andra lösa föremål eller produkter speciellt avsedda för barns förplägnad, hälsa, hygien, beklädning eller utbildning;

vi) matvaror och drycker;

vii) köksutrustning eller -redskap utom i militära anläggningar, förläggningar eller förråd;

viii) föremål som har klart religiös anknytning;

ix) historiska minnesmärken, konstföremål eller platser avsedda för religionsutövning, vilka utgör folkens kulturella eller andliga arv;

x) levande djur eller djurkroppar.

2. Det är under alla förhållanden förbjudet att använda försåtvapen som är utformade så att de förorsakar överflödigt skada eller onödigt lidande.

Artikel 7 – Upprättande av protokoll och minkartor samt offentliggörande av minfält, minors och försåtvapens läge

1. Parterna i en konflikt skall upprätta protokoll och minkartor över:

a) alla förplanerade minfält som utlagts av dem; och

b) alla områden där de i stor skala använt och i förväg planerat användning av försåtvapen.

Article 6 – Prohibition on the use of certain booby-traps

1. Without prejudice to the rules of international law applicable in armed conflict relating to treachery and perfidy, it is prohibited in all circumstances to use:

(a) any booby-trap in the form of an apparently harmless portable object which is specifically designed and constructed to contain explosive material and to detonate when it is disturbed or approached, or

(b) booby-traps which are in any way attached to or associated with:

(i) internationally recognized protective emblems, signs or signals;

(ii) sick, wounded or dead persons;

(iii) burial or cremation sites or graves;

(iv) medical facilities, medical equipment, medical supplies or medical transportation;

(v) children's toys or other portable objects or products specially designed for the feeding, health, hygiene, clothing or education of children;

(vi) food or drink;

(vii) kitchen utensils or appliances except in military establishments, military locations or military supply depots;

(viii) objects clearly of a religious nature;

(ix) historic monuments, works of art or places of worship which constitute the cultural or spiritual heritage of peoples;

(x) animals or their carcasses.

2. It is prohibited in all circumstances to use any booby-trap which is designed to cause superfluous injury or unnecessary suffering.

Article 7 – Recording and publication of the location of minefields, mines and booby-traps

1. The parties to a conflict shall record the location of:

(a) all pre-planned minefields laid by them; and

(b) all areas in which they have made large-scale and preplanned use of booby-traps.

2. Parterna skall söka säkerställa upprättandet av protokoll och minkartor över alla andra minfält, minor och försätvapen som de lagt ut eller placerat.

3. Alla sådana protokoll och minkartor skall bevaras av parterna som

a) omedelbart efter fientligheternas upphörande

i) skall vidta alla nödvändiga och lämpliga åtgärder, varmed även förstås användning av dessa protokoll och minkartor, för att skydda civila personer från verkningar av minfält, minor och försätvapen; och antingen,

ii) i de fall då ingendera partens styrkor befinner sig på motpartens territorium, ställa till förfogande för varandra och för Förenta nationernas generalsekreterare all den information de innehar om minfält, minors och försätvapens läge inom motpartens territorium; eller

iii) sedan parternas styrkor helt har dragits tillbaka från motpartens territorium, ställa till förfogande för motparten och för Förenta nationernas generalsekreterare all information de innehar om minfält, minors och försätvapens läge inom motpartens territorium;

b) när en FN-styrka eller en FN-delegation utför uppdrag inom ett område, ställa till förfogande för myndighet som anges i artikel 8 sådan information som krävs i denna artikel;

c) när så är möjligt, genom ömsesidig överenskommelse sörja för frisläppande av information om minfält, minors och försätvapens läge, särskilt i överenskommelser som reglerar fientligheternas upphörande.

Artikel 8 – Skydd för FN-styrkor och FN-delegationer från verkningar från minfält, minor och försätvapen

1. När en FN-styrka eller en FN-delegation utför fredsbevarande operationer, observationsuppdrag eller liknande funktioner i något område, skall varje part i konflikten, på begäran av chefen för FN-styrkan eller för FN-delegationen i detta område, i den mån den kan

a) avlägsna eller desarmera alla minor eller försätvapen i det området;

2. The parties shall endeavour to ensure the recording of the location of all other minefields, mines and booby-traps which they have laid or placed in position.

3. All such records shall be retained by the parties who shall:

(a) immediately after the cessation of active hostilities:

(i) take all necessary and appropriate measures, including the use of such records, to protect civilians from the effects of minefields, mines and booby-traps; and either

ii) in cases where the forces of neither party are in the territory of the adverse party, make available to each other and to the Secretary-General of the United Nations all information in their possession concerning the location of minefields, mines and booby-traps in the territory of the adverse party; or

(iii) once complete withdrawal of the forces of the parties from the territory of the adverse party has taken place, make available to the adverse party and to the Secretary-General of the United Nations all information in their possession concerning the location of minefields, mines and booby-traps in the territory of the adverse party;

b) when a United Nations force or mission functions in any area, make available to the authority mentioned in Article 8 such information as is required by that Article;

c) whenever possible, by mutual agreement, provide for the release of information concerning the location of minefields, mines and booby-traps, particularly in agreements governing the cessation of hostilities.

Article 8 – Protection of United Nations forces and missions from the effects of minefields, mines and booby-traps

1. When a United Nations force or mission performs functions of peacekeeping, observation or similar functions in any area, each party to the conflict shall, if requested by the head of the United Nations force or mission in that area, as far as it is able:

(a) remove or render harmless all mines or booby-traps in that area;

b) vidtaga de åtgärder som kan vara nödvändiga för att skydda FN-styrkan eller FN-delegationen från verkningarna av minfält, minor och försätvapen, medan den fullgör sina åligganden; och

c) ställa till förfogande för chefen för FN-styrkan eller för FN-delegationen inom området all information som den parten besitter rörande minfält, minors och försätvapens läge inom området i fråga.

2. När en undersökningsdelegation från Förenta nationerna utför uppdrag i ett område, skall part i den aktuella konflikten bereda skydd åt denna delegation, utom då den på grund av delegationens storlek inte kan på ett adekvat sätt tillhandahålla sådant skydd. I detta fall skall den till delegationschefens förfogande ställa den information som den innehar rörande minfält, minors och försätvapens läge inom området i fråga.

Artikel 9 – Internationellt samarbete vid avlägsnande av minfält, minor och försätvapen

Efter de aktiva fientligheternas upphörande skall parterna söka nå en överenskommelse såväl sinsemellan som, i tillämpliga fall, med andra stater och med internationella organisationer om förmedling av information samt teknisk och materiell hjälp – varmed även under därtill lämpliga omständigheter förstås gemensamma åtgärder – nödvändiga för att avlägsna eller på annat sätt desarmera minfält, minor och försätvapen som utlagts under konflikten.

Teknisk bilaga till protokollet rörande förbud eller restriktioner för användning av minor, försätvapen och andra anordningar

Riktlinjer vid upprättande av protokoll och minkartor

När skyldighet föreligger enligt protokollet att upprätta protokoll och minkartor över minfält, minors och försätvapens läge, skall följande riktlinjer beaktas.

1. Vad beträffar förplanerade minfält samt förplanerad användning i stor skala av försätvapen skall

(b) take such measures as may be necessary to protect the force or mission from the effects of minefields, mines and booby-traps while carrying out its duties; and

(c) make available to the head of the United Nations force or mission in that area, all information in the party's possession concerning the location of minefields, mines and booby-traps in that area.

2. When a United Nations factfinding mission performs functions in any area, any party to the conflict concerned shall provide protection to that mission except where, because of the size of such mission, it cannot adequately provide such protection. In that case it shall make available to the head of the mission the information in its possession concerning the location of minefields, mines and booby-traps in that area.

Article 9 – International co-operation in the removal of minefields, mines and booby-traps

After the cessation of active hostilities, the parties shall endeavour to reach agreement both among themselves and, where appropriate, with other States and with international organizations, on the provision of information and technical and material assistance – including, in appropriate circumstances, joint operations – necessary to remove or otherwise render ineffective minefields, mines and booby-traps placed in position during the conflict.

Technical Annex to the Protocol of Prohibitions or Restrictions on the Use of Mines, Booby-traps and Other Devices (Protocol II)

Guidelines on Recording

Whenever an obligation for the recording of the location of minefields, mines and booby-traps arises under the Protocol, the following guidelines shall be taken into account.

1. With regard to pre-planned minefields and large-scale and pre-planned use of booby-traps;

a) kartor, diagram eller protokoll upprättas så, att de anger minfältets eller det försåtminerade områdets utsträckning och

b) minfältets eller det försåtminerade områdets läge anges i förhållande till en enda referenspunkts koordinater och med den uppskattade utsträckningen för det område som innehåller minor och försåtvapen i förhållande till denna enda referenspunkt.

2. Vad beträffar andra minfält, minor och försåtvapen, som utlagts eller utplacerats:

I den mån så är möjligt, skall den relevanta information som anges i punkt 1 ovan medtagas i protokoll och kartor för att möjliggöra identifiering av områden innehållande minfält, minor och försåtvapen.

(a) maps, diagrams or other records should be made in such a way as to indicate the extent of the minefield or booby-trapped area; and

(b) the location of the minefields or booby-trapped area should be specified by relation to the coordinates of a single reference point and by the estimated dimensions of the area containing mines and booby-traps in relation to that single reference point.

2. With regard to other minefields, mines and booby-traps laid or placed in position:

In so far as possible, the relevant information specified in paragraph 1 above should be recorded so as to enable the areas containing minefields, mines and booby-traps to be identified.

Bilaga 4

Protokoll om förbud mot eller restriktioner i användningen av brandvapen (Protokoll III)*Artikel 1 – Definitioner*

För detta protokolls syfte används följande definitioner:

1. "Brandvapen" betecknar varje vapen eller ammunitionseffekt som i första hand är avsedd att antända föremål eller förorsaka brännskador på människor genom inverkan av flammor, värme eller en kombination av dessa vilka alstras av en kemisk reaktion hos ett ämne som framförts till målet.

a) Brandvapen kan förekomma som, till exempel, eldkastare, fougasser, granater, raketer, hand- eller gevärsgranater, minor, bomber och andra behållare för brandämnen.

b) Brandvapen innefattar inte:

(i) Ammunitionseffekter som kan ha brandverkan som bieffekt, såsom lys-, spårlyus-, rökammunition eller signaleringssystem.

(ii) Ammunitionseffekter avsedda att kombinera genomslags-, tryck- eller splitERVERKAN med en tillkommande brandverkan, såsom pansarprojektiler, spränggranater, sprängladade bomber och liknande ammunitionsslag med kombinerad verkan i vilka brandeffekten inte är särskilt avsedd att förorsaka brännskador hos människor, utan för användning mot militära mål sådana som pansarfordon, luftmål, och anläggningar eller anordningar.

2. "Koncentration av civila" betecknar varje samling av civila vare sig den är permanent eller tillfällig, såsom i bebodda delar av städer, bebodda samhällen och byar, i läger och kolonner med flyktingar eller evakuerade, eller grupper av nomader.

3. "Militärt mål" betecknar, i vad avser materiella ting, varje föremål som till följd av art, läge, ändamål eller användning effektivt bidrar till de militära operationernas genomförande och vars totala eller delvisa förstöring, intagande eller neutralisering under de vid tidpunkten ifråga rådande förhållandena medför en avgjord militär fördel.

Protocol on Prohibitions or Restrictions on the Use of Incendiary Weapons (Protocol III)*Article 1 – Definitions*

For the purpose of this Protocol:

1. "Incendiary weapon" means any weapon or munition which is primarily designed to set fire to objects or to cause burn injury to persons through the action of flame, heat, or a combination thereof, produced by a chemical reaction of a substance delivered on the target.

(a) Incendiary weapons can take the form of, for example, flame throwers, fougasses, shells, rockets, grenades, mines, bombs and other containers of incendiary substances.

(b) Incendiary weapons do not include:

(i) Munitions which may have incidental incendiary effects, such as illuminants, tracers, smoke or signalling systems;

(ii) Munitions designed to combine penetration, blast or fragmentation effects with an additional incendiary effect, such as armour-piercing projectiles, fragmentation shells, explosive bombs and similar combined-effects munitions in which the incendiary effect is not specifically designed to cause burn injury to persons, but to be used against military objectives, such as armoured vehicles, aircraft and installations or facilities.

2. "Concentration of civilians" means any concentration of civilians, be it permanent or temporary, such as in inhabited parts of cities, or inhabited towns or villages, or as in camps or columns of refugees or evacuees, or groups of nomads.

3. "Military objective" means, so far as objects are concerned, any object which by its nature, location, purpose or use makes an effective contribution to military action and whose total or partial destruction, capture or neutralization, in the circumstances ruling at the time, offers a definite military advantage.

4. "Civil egendom" betecknar alla föremål som inte utgör militära mål enligt definitionen i punkt 3.

5. "Möjliga försiktighetsmått" betecknar de försiktighetsåtgärder som är genomförbara eller praktiskt möjliga med hänsyn till alla vid tidpunkten ifråga rådande förhållanden, inbegripet humanitära och militära överväganden.

Artikel 2 – Skydd för civila och civil egendom

1. Det är under alla omständigheter förbjudet att utsätta civilbefolkningen som sådan, civila personer eller civil egendom för angrepp med brandvapen.

2. Det är under alla omständigheter förbjudet att utsätta något militärt mål beläget inom en koncentration av civila för angrepp med luftburna brandvapen.

3. Det är dessutom förbjudet att utsätta något militärt mål beläget inom en befolkningskoncentration för angrepp med icke luftburna brandvapen, utom när ett sådant militärt mål är klart och tydligt åtskilt från befolkningskoncentrationen och alla möjliga försiktighetsmått vidtas för att begränsa brandverkan till det militära målet, och för att undvika, och i varje fall minimera, biverkningar i form av förlust av civila liv, skador på civila och civil egendom.

4. Det är förbjudet att utsätta skogar eller annan vegetation för angrepp med brandvapen, utom när sådana naturelement används för att skydda, dölja eller maskera kombattanter eller andra militära mål, eller när de i sig själva utgör militära mål.

4. "Civilian objects" are all objects which are not military objectives as defined in paragraph 3.

5. "Feasible precautions" are those precautions which are practicable or practically possible taking into account all circumstances ruling at the time, including humanitarian and military considerations.

Article 2 – Protection of civilians and civilian objects

1. It is prohibited in all circumstances to make the civilian population as such, individual civilians or civilian objects the object of attack by incendiary weapons.

2. It is prohibited in all circumstances to make any military objective located within a concentration of civilians the object of attack by air-delivered incendiary weapons.

3. It is further prohibited to make any military objective located within a concentration of civilians the object of attack by means of incendiary weapons other than airdelivered incendiary weapons, except when such military objective is clearly separated from the concentration of civilians and all feasible precautions are taken with a view to limiting the incendiary effects to the military objective and to avoiding, and in any event to minimizing, incidental loss of civilian life, injury to civilians and damage to civilian objects.

4. It is prohibited to make forests or other kinds of plant cover the object of attack by incendiary weapons except when such natural elements are used to cover, conceal or camouflage combatants or other military objectives, or are themselves military objectives.

**Resolution om finkalibriga vapensystem
Antagen av konferensen på dess sjunde
plenarmöte den 23 september 1979.**

*Förenta nationernas konferens om förbud mot
eller inskränkningar i användningen av vissa
konventionella vapen*

*som erinrar om Förenta nationernas general-
församlings resolution 32/152 av den 19 decem-
ber 1977,*

*som är medveten om den fortlöpande utveck-
lingen av finkalibriga vapensystem (dvs. vapen
och projektiler),*

*som är angelägen om att förhindra en onödig
ökning av dessa vapensystems skadliga verk-
ningar,*

*som erinrar om överenskommelsen i Haagde-
klarationen den 29 juli 1899 om att avstå, i
internationell väpnad konflikt, från användan-
de av kulor som lätt utvidgar sig eller tillplattas
i människokroppen,*

*som är övertygad om att det är önskvärt att
noggrant fastställa sårskadeeffekten av nu
existerande och nya generationer av finkalibriga
vapensystem, vari inbegrips de olika typer
av parametrar som påverkar energiöverföring-
en och mekanismen för sårskadans uppkomst
hos sådana system,*

1. *uttrycker sin uppskattning* av det intensiva
forskningsarbete som på nationell och interna-
tionell nivå har nedlagts inom området sårbal-
listik, särskilt med avseende på finkalibriga
vapensystem, såsom detta dokumenterats vid
konferensen;

2. *anser* att detta forskningsarbete samt den
internationella diskussionen om dessa frågor
har lett till ökad kännedom om sårskadeeffek-
terna av finkalibriga vapensystem och om de
berörda parametrarna;

3. *är av den uppfattningen* att sådant forsk-
ningsarbete, vari inbegrips utprovning av fin-
kalibriga vapensystem, skall fortsättas i syfte
att utveckla standardiserade metoder för

**Resolution on small-calibre weapon sys-
tems**

**Adopted by the Conference at its 7th
plenary meeting, 23 September 1979.**

*The United Nations Conference on Prohibi-
tions or Restrictions of Use of Certain Conven-
tional Weapons*

*Recalling United Nations General Assembly
resolution 32/152 of 19 December 1977,*

*Aware of the continuous development of
small-calibre weapon systems (i. e., arms and
projectiles),*

*Anxious to prevent an unnecessary increase of
the injurious effect of such weapon systems,*

*Recalling the agreement embodied in The
Hague Declaration of 29 July 1899, to abstain,
in international armed conflict, from the use of
bullets which expand or flatten easily in the
human body,*

*Convinced that it is desirable to establish
accurately the wounding effects of current and
new generations of small-calibre weapon sys-
tems including the various parameters that
affect the energy transfer and the wounding
mechanism of such systems,*

1. *Takes note* with appreciation of the intensive
research carried out nationally and internation-
ally in the area of wound ballistics, in par-
ticular relating to small-calibre weapon
systems, as documented during the Conferen-
ce;

2. *Considers* that this research and the interna-
tional discussion on the subject has led to an
increased understanding of the wounding ef-
fects of small-calibre weapon systems and of the
parameters involved;

3. *Believes* that such research, including testing
of small-calibre weapon systems, should be
continued with a view to developing standar-
dized assessment methodology relative to bal-

utvärdering av ballistiska parametrar och medicinska verkningar hos dessa system;

4. *anmodar* regeringarna att, tillsammans och var för sig, fortsätta forskningsarbetet beträffande sårskadeverkningarna av finkalibriga vapensystem och att då så är möjligt, sprida sina resultat och slutsatser;

5. *välkomnar* meddelandet att ett internationellt vetenskapligt symposium om sårballistik kommer att hållas i Göteborg, Sverige, i slutet av 1980 eller under 1981 och uttrycker förhoppningen att resultatet av symposiet skall ställas till förfogande för Förenta nationernas nedrustningskommission, nedrustningskommittén och andra berörda fora;

6. *uppmanar* alla regeringar att iakttaga yttersta omsorg vid utvecklingen av finkalibriga vapensystem, så att en onödig ökning av systemens skadeverkningar undviks.

listic parameters and medical effects of such systems;

4. *Invites* Governments to carry out further research, jointly or individually, on the wounding effects of small-calibre weapon systems and to communicate, where possible, their findings and conclusions:

5. *Welcomes* the announcement that an international scientific symposium on wound ballistics will be held in Gotheburg, Sweden, in late 1980 or in 1981, and hopes that the results of the symposium will be made available to the United Nations Disarmament Commission, the Committee on Disarmament and other interested fora;

6. *Appeals* to all Governments to exercise the utmost care in the development of small-calibre weapon systems, so as to avoid an unnecessary escalation of the injurious effects of such systems.

